

KLASİK GİTAR İÇİN YAPILMIŞ TÜRKÜ DÜZENLEMELERİNDE VE BESTELERDE BAĞLAMA ÇALIM TEKNİKLERİ

Tolgahan Çoğulu*

Giriş

Türkiye’de 1970’li yılların sonundan itibaren klasik gitarın üniversitelerde eğitiminin verilmeye başlanmasıyla, klasik gitar repertuarı için ‘Doğu-Batı sentezi’ kategorisinde değerlendirilebilecek eserler verilmeye başlanmış ve 1980-2010 döneminde bu eserlerin olduğu bir klasik gitar repertuarı oluşmuştur. Bu eserler iki kategoride incelenebilir: yerel ezgi düzenlemeleri ve Doğu-Batı sentezini temel alan özgün besteler. Bu iki kategori, Osmanlı İmparatorluğu’nda 19. yüzyılda başlayan ve Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulmasıyla bir kültür politikası haline gelen yerel ezgilerin klasik Batı müziği kuralları çerçevesinde armonize edilmesiyle ve sentez temelli özgün besteler üretilmesiyle ortaya çıkan eserlerin klasik gitar müziğindeki yansımalarıdır (Gökalp, 1923).

Bu eserlerde genellikle ana vurgu noktası, halk ezgilerinin armonize edilmesindeki yaklaşım, halk ezgilerinin Batı formlarına uyarlanması ve halk ezgilerinin klasik gitar teknikleriyle buluşturulması olmuştur. Anadolu halk müziğinde bağlamanın yaygın bir şekilde kullanılması, klasik gitar ve bağlamanın saplı lavta çalgı ailesine mensup olmaları ile ortak çalım tekniklerine sahip olmaları gibi etkenler sonucunda da klasik gitar repertuarındaki bu eserlerde birçok bağlama çalım tekniğine rastlanmaktadır (Hornbstel, 1914:553-590).

* Dr. Araştırma Görevlisi, İTÜ Dr. Erol Üçer Müzik İleri Araştırmalar Merkezi

Bu makalenin amacı, klasik gitar repertuarında kullanılan bağlama çalım tekniklerini belirli bir sınıflandırma yaparak incelemektir. Bunun için öncelikle bağlama çalım teknikleri incelenmiştir. Klasik gitar repertuarındaki yerel ezgi düzenlemeleri ve Doğu-Batı sentezini temel alan özgün besteler taranmış ve bağlama çalım tekniklerinin bu eserlerdeki kullanımları tespit edilip, eserlerdeki ilgili bölümler detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Bağlama Çalım Teknikleri

Bağlama eğitiminin 1970'li yıllardan itibaren konservatuvarlarda, derneklere ve dersanelerde yaygınlaşmasıyla, bağlama eğitimi sistematikleşmeye başlamış ve birçok metot yazılmıştır. 1980'li yıllardan sonra, Hasret Gültekin, Erdal Erzincan, Erol Parlak, Arif Sağ gibi sanatçılar geleneksel bağlama çalım tekniklerinden biri olan el ile çalma tekniğini geliştirip bağlamanın çalım olanaklarını genişletmişlerdir.

Bağlama çalım teknikleri, üç başlıkta incelenebilir: sol el teknikleri, tezene teknikleri ve el ile çalma teknikleri. Bağlama çalım tekniklerinin ayrıntılı bir şekilde sınıflandırılması aşağıda gösterilmiştir (Çoğulu, 2010):

- Sol El Teknikleri
 - Süslemeler (Vurma, Çekme, Süsleme Kombinasyonları)
 - Kıstırma
 - Vibrato
 - Glisando
- Tezene Teknikleri
 - Temel Tezene Teknikleri (Aşağı Vuruş, Yukarı Vuruş, Vuruş Kombinasyonları)
 - Ritmik Tezene Kalıpları (Takma Tezene, Çırpma, Çiftleme, Hoplatma, Serpme, Çiftlemeli Takma, Sıyirtma, Tarama)
- El ile Çalma Teknikleri (Parlak, 2000)
 - Pençe/Şelpe Teknikleri (Geleneksel ve Çağdaş Pençe/Şelpe Teknikleri)
 - Tel Çekme Teknikleri
 - Parmak Vurma Teknikleri

Klasik Gitar için Yapılmış Türkü Düzenlemelerinde ve Bestelerde Bağlama Çalım Teknikleri

Klasik gitar repertuarında bağlama sol el tekniklerinden süslemeler, tezene tekniklerinden temel tezene teknikleri ve bazı ritmik tezene kalıpları, ve el ile çalma tekniklerinden pençe/şelpe teknikleri ve parmak vurma teknikleri bulunmaktadır.

Bazı bağlama teknikleri bağlama çalgısına has teknikler olduğu için klasik gitar repertuarında bulunmamaktadır. Örneğin, kısırtma tekniği bağlamadaki çift veya üç telden oluşan tel gruplarında yapılan bir tekniktir. Klasik gitarda, altı adet tek tel bulunduğu için bu tekniği klasik gitara uyarlamak mümkün değildir. Glisando, vibrato, tel çekme gibi bazı teknikler, iki çalgıda da benzerdir. Bu nedenle bu teknikler makalede incelenmemiştir.

Süslemeler

Bağlama süslemeleri olan vurma, çekme ve süsleme kombinasyonları, klasik gitar repertuarında yaygın bir şekilde bulunmaktadır. Süslemeler, Rönesans döneminden beri klasik gitar repertuarında çeşitli biçimleriyle varolmaktadır. İki çalgıda birçok ortak süsleme vardır. Ancak bazı bağlama süslemeleri, klasik gitardakilerden farklıdır ve klasik gitar repertuarında kullanılmaktadır.

Bağlamada, özellikle kara düzende, ezgiler tek tel üzerinde çalınır ve bunun sonucunda sol elin yatay hareketi önem kazanır. Yatay harekette ezgiler çalınırken ve inici/çıkıcı dizilerde birçok süsleme yapılır. Klasik gitarda ise genellikle ezgilerin ve dizilerin parmaklandırılması iki ya da üç tele yayılıp, dikey hareket tercih edilir. Bağlamanın yatay hareketinde ezgiler çalınırken, vurma süslemesi genellikle 'çarpma' olarak adlandırılmaktadır. Bağlamanın yatay hareketindeki çarpımlar klasik gitar repertuarında bulunmaktadır.

Örneğin, Behzat Cem Güneç'in üç gitar için yaptığı 'Çay Elinden Öteye' düzenlemesinde çıkıcı ve inici dizilerde birçok çarpma süslemesi kullanılmıştır. Örnek 1'de, birinci ve üçüncü gitarlarda çıkıcı ve inici dizilerde çarpımlar bulunmaktadır.

141

Örnek 1: Behzat Cem Güneç'in 'Çay Elinden Öteye' düzenlemesi, 141-150 arası ölçüler.

Bekir Küçükay, bestelediği ‘Anadolu Süiti’ nin dördüncü bölümü olan ‘Halay’ da, çarpma süslemesini ‘arpej sel süsleme*’ olarak kullanmıştır. İki ayrı tele dağıtılan notalar ile küçük ikili armonik aralığı duyumu yaratılmıştır (Örnek 2).

Örnek 2: Bekir Küçükay’ın ‘Anadolu Süiti’ eseri, ‘Halay’ bölümü, giriş.

Bağlama süsleme kombinasyonları da klasik gitar repertuarında farklı şekillerde bulunmaktadır. Örneğin, Carlo Domeniconi’nin Aşık Veysel’in ‘Uzun İnce Bir Yoldayım’ türküsü üzerine yazdığı tema ve varyasyonların, 3. ve 5. varyasyonlarında ve final bölümünde çarpma ve çekme süslemeleri, arpej sel süsleme olarak kullanılmıştır. Örnek 3’te, 2. ve 3. ölçülerde bu süslemeler mevcuttur.

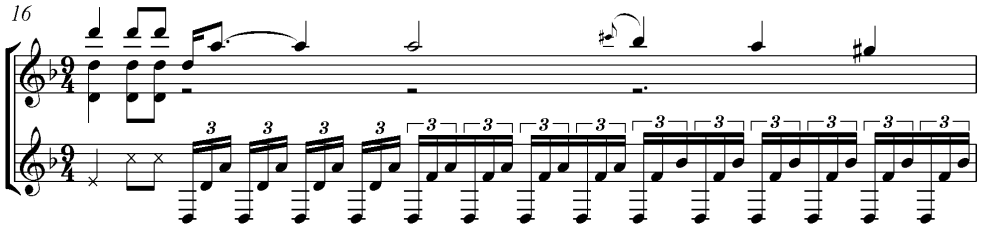
Örnek 3: Carlo Domeniconi’nin ‘Uzun İnce Bir Yoldayım’ düzenlemesi, 3. varyasyon, 1-3 arası ölçüler.

Cem Duruöz’ün ‘Sarı Gelin’ düzenlemesinde, çarpma süslemesi iki telde çalınmıştır. Duruöz, çarpmalarda bağ kullanmamıştır (Örnek 4).

Örnek 4: Cem Duruöz’ün ‘Sarı Gelin’ düzenlemesi, 8. ölçüden bir bölüm.

Bağlamada kullanılan çekme süslemesi, klasik gitar çekme tekniğiyle benzerdir. Ancak bağlamadaki geniş aralıktaki çekme tekniğine klasik gitarda fazla rastlanmaz. Örneğin, Kağan Korad ve Cihat Aşkın’ın iki gitar için düzenlediği ‘Ferahi Zeybeği’ türküsünde, Anadolu halk ezgilerinde sık sık rastlanan artık ikili aralıkta çekme kullanılmıştır. Örnek 5’te, birinci gitar partisinin 7. vuruşunda bu teknik kullanılmıştır.

Örnek 5: Kağan Korad ve Cihat Aşkın’ın ‘Ferahi Zeybeği’ düzenlemesi, 16. ölçü.

* Cross-string ornament.

Bağlama süsleme kombinasyonu olan triller ve kromatik vurma/çekmeler yerel ezgi düzenlemelerinde ve bestelerde sık sık kullanılmaktadır. Örneğin, Ricardo Moyano'nun Aşık Veysel'in 'Kara Toprak' türküsü için yaptığı düzenlemenin giriş bölümünde bu teknikler mevcuttur (Örnek 6).

The musical score for Ricardo Moyano's 'Kara Toprak' arrangement is written in 2/4 time with a tempo of approximately 126 beats per minute. It features a complex rhythmic and melodic structure. The score is divided into three systems. The first system includes a treble clef, a key signature of three sharps (F#, C#, G#), and a tempo marking of '♩ = 126 circa'. The music begins with a series of eighth notes, followed by a trill (tr) and a chromatic run. The second system continues with more trills and chromatic runs, including a triplet of eighth notes. The third system concludes with a final trill and a chromatic run. The score is marked with 'rubato e lasciare sonare' and includes various performance instructions such as 'tr' and '3'.

Örnek 6: Ricardo Moyano'nun 'Kara Toprak' düzenlemesi, giriş.

Bağlama trilleri aynı zamanda arpejisel süsleme olarak da kullanılabilir. Zekeriya Kaptan, Ali Ekber Çiçek'in 'Haydar Haydar' türküsü için yaptığı düzenlemede, 8. ölçünün son vuruşunda bu tekniği kullanmıştır (Örnek 7).

The musical score for Zekeriya Kaptan's 'Haydar Haydar' arrangement is written in 8/8 time. It features a simple rhythmic and melodic structure. The score is divided into two systems. The first system includes a treble clef, a key signature of one flat (F), and a tempo marking of '♩ = 10'. The music begins with a series of eighth notes, followed by a trill (tr) and a chromatic run. The second system continues with more trills and chromatic runs, including a triplet of eighth notes. The score is marked with '8' and includes various performance instructions such as 'tr' and '3'.

Örnek 7: Zekeriya Kaptan'ın 'Haydar Haydar' düzenlemesi, 8. ölçü.

Örnek 7'de diğer bir karakteristik bağlama süslemesi de, 1. vuruş son 16'lık notadaki 'gecikmiş çekme' dir.

Ertuğrul Bayraktar'ın 'Ham Meyva' düzenlemesinde birçok bağlama süsleme kombinasyonu kullanılmıştır. Örnek 8'de vurma ve çekme çeşitlendirmeleri bulunmaktadır.

The musical score for Ertuğrul Bayraktar's 'Ham Meyva' arrangement is written in 2/4 time. It features a simple rhythmic and melodic structure. The score is divided into two systems. The first system includes a treble clef, a key signature of one flat (F), and a tempo marking of '♩ = 10'. The music begins with a series of eighth notes, followed by a trill (tr) and a chromatic run. The second system continues with more trills and chromatic runs, including a triplet of eighth notes. The score is marked with '3' and includes various performance instructions such as 'tr' and '3'.

Örnek 8: Ertuğrul Bayraktar'ın 'Ham Meyva' düzenlemesinden bir bölüm.

Bağlamada noktalı ritimlerle yapılan vurmalar, yaygın bir süsleme tekniğidir. Ertuğ Korkmaz, 'Yalan Dünya' düzenlemesinde bu tekniği hem glisando ile hem de vurma ile kullanmıştır (Örnek 9).

Örnek 9: Ertuğ Korkmaz'ın 'Yalan Dünya' düzenlemesinden bir bölüm.
Mutlu Torun'un 'İzmir Zeybeği' düzenlemesinde ise, glisando ve vurma kombinasyonları kullanılmıştır (Örnek 10).

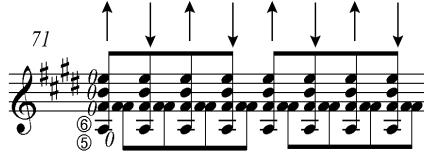

Örnek 10: Mutlu Torun'un 'İzmir Zeybeği' düzenlemesi, 3. ölçüden bir bölüm.

Temel Tezene Teknikleri ve Geleneksel Pençe/Şelpe Teknikleri

Temel tezene tekniklerinde ve geleneksel pençe/şelpe tekniklerinde bulunan aşağı ve yukarı vuruşlar ve bu vuruşların kombinasyonları klasik gitar repertuarında yaygın şekilde kullanılmaktadır. Bu tekniklerin bir kısmı, klasik gitar teknikleriyle benzerdir. Diğer bir kısmı, flamenko gitar sağ el tekniği olan *rasgueado* ile taklit edilmektedir. Bir kısmı için de yeni teknikler yaratılmıştır.

Aşağı ve yukarı vuruşlar için, Ricardo Moyano'nun Aşık Veysel'in 'Kara Toprak' türküsü için yaptığı düzenlemenin son bölümü örnek verilebilir. Bu bölümde ezgi 5. ve 6. tellerde, aşağı ve yukarı vuruşlarla çalınmıştır. Bu çalım tarzı, bağlamada ezgiyi 1. telden çalarken, 2. ve 3. telleri pedal ses olarak kullanma şeklinin klasik gitardaki bir taklididir (Örnek 11).

Örnek 11: Ricardo Moyano'nun 'Kara Toprak' düzenlemesi, 71. ölçü.
Mutlu Torun'un 'İzmir Zeybeği' düzenlemesinde, 16'lık nota gruplarının sonunda yukarı vuruşlar kullanılmıştır (Örnek 12).

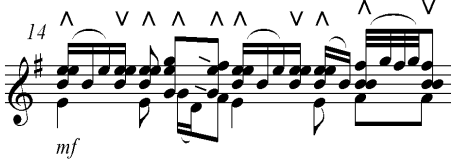

Örnek 12: Mutlu Torun'un 'İzmir Zeybeği' düzenlemesi, 3. ölçüden bir bölüm.
Aşağı ve yukarı vuruşların, vurma ve çekme süslemeleriyle birlikte kullanılması bağlamada karakteristik bir tekniktir. Bekir Küçükay'ın klasik gitar ve ses için yaptığı 'Ardıç' düzenlemesinde, 2. ölçünün son üç vuruşunda aşağı vuruşlardan sonra vurma süslemesi yapılmıştır (Örnek 13).

Örnek 13: Bekir Küçükay'ın 'Ardıç' düzenlemesi, 1. ve 2. ölçü.

Gilbert Biberian'ın Ali Ekber Çiçek'in 'Haydar Haydar' türküsü için yaptığı düzenlemede, birçok aşağı ve yukarı vuruş, vurma ve çekmelerle beraber kullanılmıştır (Örnek 14).

Örnek 14: Gilbert Biberian'ın 'Haydar Haydar' düzenlemesi, 14. ölçü.

Biberian aynı düzenlemede, 27. ölçünün son vuruşunda yukarı vuruşu 'm' parmağı ile yapmıştır. Bu tekniğe, klasik gitarda nadiren rastlanmaktadır (Örnek 15).

Örnek 15: Gilbert Biberian'ın 'Haydar Haydar' düzenlemesi, 27. ölçü.

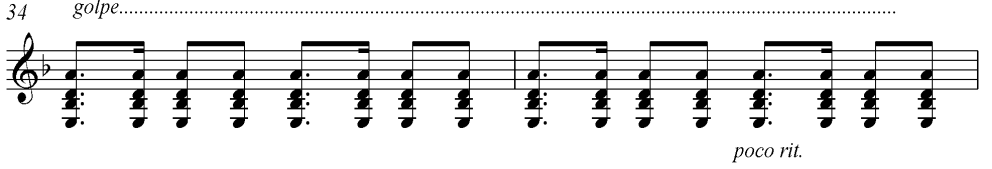
Bağlamadaki sürekli vuruşlar klasik gitar repertuarında genellikle flamenko *rasgueado* tekniğiyle yapılmaktadır*. Örneğin, Kağan Korad ve Cihat Aşkın'ın 'Ferahî Zeybeği' düzenlemesinde, 37. ölçü 5. vuruşta 'e', 'a', 'm' ve 'i' parmaklarıyla bu teknik uygulanmıştır (Örnek 16).

Örnek 16: Kağan Korad ve Cihat Aşkın'ın 'Ferahî Zeybeği' düzenlemesi, 37. ölçü.

* Bağlamadaki sürekli vuruşlara 'tremolo' da denmektedir.

Bağlamada tezene ile ya da parmak ile çalarken, bağlamanın ses kutusuna vurulması yaygın bir tekniktir. Klasik gitar repertuarında bu teknik, genellikle flamenko gitar tekniği olan *golpe* kullanılarak yapılır. Örneğin, Ertuğrul Bayraktar'ın 'Halay' düzenlemesinin 34. ve 35. ölçülerinde bu teknik kullanılmıştır (Örnek 17).

Örnek 17: Ertuğrul Bayraktar'ın 'Halay' düzenlemesi, 34. ölçü.

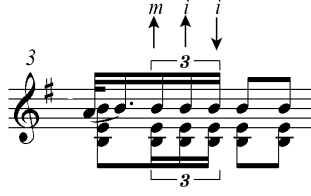
Ritmik Tezene Kalıpları

Bağlamada kullanılan ritmik tezene kalıpları, klasik gitar repertuarında yaygın olarak kullanılmamıştır. En çok kullanılan kalıp, zeybek türkülerinde bulunan çırpma ve çiftleme kalıplarıdır. Tablo 1'de klasik gitar repertuarındaki zeybek düzenlemelerinin listesi verilmiştir.

Tablo 1: Klasik gitar repertuarında zeybek düzenlemeleri.

Düzenleyen	Türkü Adı
Kağan Korad and Cihat Aşkın	Ferahi Zeybeği
Mutlu Torun	İzmir Zeybeği, Yağcılar Zeybeği
Bekir Küçükay	Ardıçtandır Kuyuların Kovası
Melih Güzel	Yörük Efe, Tavas Zeybeği, Ankara Zeybeği
Hasan Cihat Örtter	Çökertme
Sefa Yeprem	İzmir'in Kavakları

Bu eserlerin bazılarında çiftleme kalıpları taklit edilmiştir. Örneğin, Mutlu Torun'un 'İzmir Zeybeği' düzenlemesinde çiftleme kalıbı, aşağı ve yukarı vuruşlarla uygulanmıştır (Örnek 18).

Örnek 18: Mutlu Torun'un 'İzmir Zeybeği' düzenlemesi, 3. ölçüden bir bölüm.

Mutlu Torun'un 'Yağcılar Zeybeği' düzenlemesinde ise çiftleme kalıbı, *rasgueado* tekniği ile kullanılmıştır (Örnek 19).

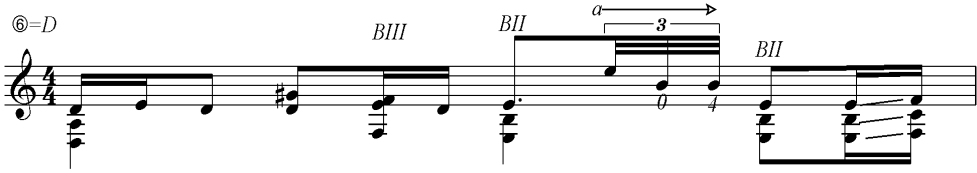
Örnek 19: Mutlu Torun'un 'Yağcılar Zeybeği' düzenlemesi, 1. ölçüden bir bölüm.

Hasan Cihat Örtter'in 'Çökertme' düzenlemesinde ise çiftleme kalıbındaki vuruşlar tek tel üzerinde yapılmıştır (Örnek 20).

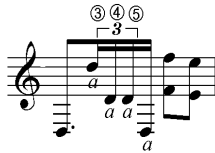
Örnek 20: Hasan Cihat Örtter'in 'Çökertme' düzenlemesinden bir bölüm.

Klasik gitar repertuarında sıyirtma kalıbı da kullanılmıştır. Bekir Küçükay'ın Neşet Ertaş'ın 'Zülûf Dökülmüş Yüze' türküsü için yaptığı düzenlemede sıyirtma kalıbı, 'a' parmağıyla taklit edilmiştir. Bu teknik, flamenko gitardaki *arrastre* tekniğine benzemektedir. Örnek 21'de, 3. ve 4. vuruşlarda sıyirtma kalıbı vardır.

Örnek 21: Bekir Küçükay'ın 'Zülûf Dökülmüş Yüze' düzenlemesi, giriş.

Hasan Cihat Örtter'in Ali Ekber Çiçek'in 'Haydar Haydar' türküsü için yaptığı düzenlemede de sıyirtma kalıbı bulunmaktadır. Bu örnekte de 'a' parmağı ile bu kalıp çalınmıştır (Örnek 22).

Örnek 22: Hasan Cihat Örtter'in 'Haydar Haydar' düzenlemesinden bir bölüm.

Hasan Cihat Örtter'in 'Ankara Misket' düzenlemesinde ise takma tezene kalıbı kullanılmıştır. Örtter, çekme süslemesiyle bu kalıbı gitara uyarlamıştır (Örnek 23).

Örnek 23: Hasan Cihat Örtter'in 'Ankara Misket' düzenlemesi, giriş.

Parmak Vurma Teknikleri

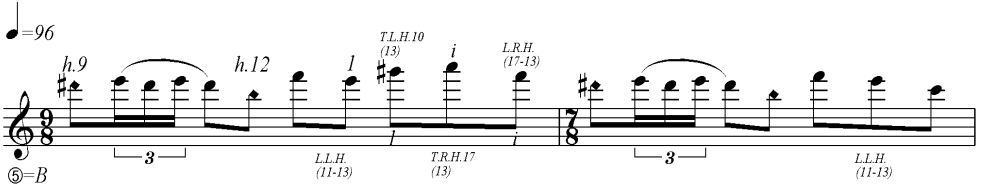
Bağlama parmak vurma teknikleri, pençe/şelpe teknikleriyle birleşerek bağlamada yeni bir çalım tarzı yaratmıştır. 2000'li yıllarla birlikte klasik gitaristler ve besteciler, bu teknikleri klasik gitara uyarlamaya başlamıştır. Parmak vurma teknikleri, tek sesli bir biçimde elektro gitarda yaygın olarak kullanılan bir tekniktir. Klasik gitar repertuarında, hem elektro gitar parmak vurma teknikleri hem de bağlama parmak vurma teknikleri bulunmaktadır. Parmak vurma tekniklerinin standart bir notasyonu yoktur. Her gitarist ya da besteci kendi sembollerini ve açıklamalarını kullanmaktadır.

Hasan Cihat Örtter'in 'Allı Turnam' düzenlemesinde, elektro gitar parmak vurma tekniğinin klasik gitardaki uyarlaması kullanılmıştır. Örnek 24'te, 4. tel üzerinde bu teknik uygulanmıştır.

Örnek 24: Hasan Cihat Örtter'in 'Allı Turnam' düzenlemesinden bir bölüm.

Bir diğer örnek Ceyhun Şaklar'ın 'Folk Fantasy' isimli bestesidir. Eser, parmak vurma tekniklerinin kullanıldığı bir pasajla başlar (Örnek 25).

Örnek 25: Ceyhun Şaklar'ın 'Folk Fantasy' bestesi, giriş.

Şaklar, iki gitar ve orkestra için yazdığı 'Konçertant Fantazi' isimli bestesinde de parmak vurma tekniklerini kullanmıştır (Örnek 26).

Örnek 26: Ceyhun Şaklar'ın 'Konçertant Fantazi' bestesi, 282. ölçü.

Mustafa Tınç, iki gitar için bestelediği ‘İki Elin Sesi’ eserinde, çok sesli bağlama parmak vurma teknikleri kullanmıştır. 223. ölçüde parmak vurma glisandosı, 236. ölçüde iki ses elde etmek için sağ ve sol el parmak vurma ve 237. ölçüde iki ses elde etmek için sağ el çekme kullanılmıştır (Örnek 27).

Örnek 27: Mustafa Tınç'ın ‘İki Elin Sesi’ bestesi, 221-237. ölçüler arası bölüm.

Tolgahan Çoğulu'nun ‘Kız Bahçende Gül Var Mı’ düzenlemesinin girişinde de bağlama parmak vurma teknikleri klasik gitara uyarlanmıştır. Örnek 28'de, iki ses parmak vurma ve çekme, iki ses parmak vurma glisandosı ve üç ses elde etmek için parmak çekme kullanılmıştır.

Örnek 28: Tolgahan Çoğulu'nun ‘Kız Bahçende Gül Var Mı’ düzenlemesi, giriş.

Tolghan ođulu'nun ayarlanabilir mikrotonal gitar için yaptığı 'Fidayda' düzenlemesinde ise parmak vurma teknikleriyle ses kutusunun üstüne vurup, vurmali efekt çıkarma tekniği beraber kullanılmıştır (Örnek 29).

Örnek 29: Tolghan ođulu'nun 'Fidayda' düzenlemesi, 57. ölçü.

Sonuç

Bağlama ve klasik gitar, özellikle geç 20. yüzyıldan itibaren birbirlerinin alım tekniklerini etkilemiş iki çalgıdır. İki çalgıda da günümüzde birbirlerinden uyarlanmış ađdař teknikler mevcuttur. Bu tekniklere klasik gitar repertuarında, yerel ezgi düzenlemelerinde ve bestelerde rastlanmaktadır. Bu eserlerde, bağlama sol el tekniklerinden süslemeler, sağ el tekniklerinden temel tezene teknikleri, geleneksel pençe/şelpe teknikleri, ritmik tezene kalıpları ve el ile çalma tekniklerinden parmak vurma teknikleri bulunmaktadır. Bağlamanın diğer teknikleri olan ritmik tezene kalıpları, ađdař pençe/şelpe teknikleri ve parmak vurma tekniklerinden bazılarına az rastlanmıştır, bazıları ise hiç kullanılmamıştır. Bu tekniklerin ayrıntılı bir şekilde incelenip, klasik gitar için yapılan düzenlemelerde ve bestelerde kullanılması hem klasik gitara yeni teknikler kazandıracak, hem de ađdař klasik gitar repertuarına yeni eserler ekleyecektir.

Kaynaklar

- Gökalp, Z. (1923), *Türkçülüđün Esasları*, Ankara: Milli İçtimaiyat Kitabhanesi.
- Hornbostel, E. M. ve Sachs, C. (1914), "Systematik der Musikinstrumente" *Zeitschrift für Ethnologie*, 46, s. 553-590.
- Çoğulu, T (2013), *The Adaptation of Bağlama Techniques into Classical Guitar Performance*, İTÜ Doktora Tezi
- Parlak, E. (2000), *Türkiye'de El ile (şelpe) Bağlama alma Geleneđi ve alış Teknikleri*, Ankara: Kültür Bakanlığı, 2000.

ÖZET

KLASİK GİTAR İÇİN YAPILMIŞ TÜRKÜ DÜZENLEMELERİNDE VE BESTELERDE BAĞLAMA ÇALIM TEKNİKLERİ

Bu makalede, klasik gitar için yapılmış beste ve düzenlemelerde bağlama çalım tekniklerinin etkileri araştırılmaktadır. Türkiye’de 1970’lerin sonlarından itibaren klasik gitarın akademik olarak eğitiminin verilmeye başlanmasıyla, klasik gitar için birçok beste ve yerel ezgi düzenlemeleri yapılmıştır. Bu eserlerin büyük bir kısmında, bağlama çalım tekniklerinden etkilenilmiştir. Makalede, bu eserlerdeki bağlama çalım teknikleri; sol el teknikleri, tezene teknikleri ve el ile çalma teknikleri olmak üzere üç başlıkta incelenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Klasik Gitar, Bağlama, Çalım Teknikleri

Abstract

THE TECHNIQUES OF PLAYING BAGLAMA IN COMPOSITIONS AND THE REGULATIONS OF FOLK SONGS WHICH ARE DONE FOR GUITAR

In this article, the impact of *bağlama* performance techniques on compositions and arrangements made so far in the classical guitar literature are discussed. With the introduction of the classical guitar into the academic institutions of Turkey in the late 1970s, one can observe many compositions and folk song arrangements embodying characteristics of an ‘East-West synthesis’ that make use of *bağlama* performance techniques. *Bağlama* performance techniques in these works are categorized under three headings; left hand techniques, tezene techniques and finger playing techniques.

Key word: Classical Guitar, bağlama, playback techniques